

HJEMFRONTEN 3 STORE TALER understreket alle betydningen av enheten på hjemmefronten og samholdet mellom ute- og hjemmefront og nødvendigheten av at ingen splittelse oppstår i overgangstiden, før vi - som statsministeren sier - "er fullt og helt herrer i vårt eget hus". (De likelydende avtalene med Storbritannia, De forente Stater og Sovjetsamveldet som Norge undertegnet i mai 1944, gikk som kjent bl.a. ut på at allierte tropper vil komme til Norge for å renske landet for fiendtlige elementer, selv om tyskerne på det tidspunkt har overgitt seg.) - At det norske folk har stått fullstendig samlet under krigen har vært en selvfølge, da målet er det samme for alle, og noen diskusjon om midlene på demokratisk basis ikke har vært mulig. Når fienden er slått, står vi framleis samlet om et felles mål - gjenreisningen av Norge. Men at et folk som alltid har vært delt i politiske partier etter de forskjellige syn på samfunnsutviklingen, med krigens slutt med ett slag skal være blitt helt ut enig både om menn og midler, er ikke rimelig. Det eneste håpet vi har er at alle legger godviljen til, og at de politiske problemene som reiser seg, ikke vil skape så skarpe motsetninger som borgfreden mellom partiene blir brutt. - Folkets vilje kom før krigen til uttrykk gjennom kommunestyre, storting og regjering. Av dem har bare stortinget fungert under krigen - på basis av mandat fra det storting som ble falt i 1936, og der 8 årsklasser av de nordmenn som i dag er stemmeberettigete, ikke representeres. Statsministerens syn på dette stortinget viser at også for Norge gjelder det at svakheten i holdningskampen blir bedømt mildere at utefronten enn av hjemmefronten. Ingen er vel nå i tvil om at den linjen stortinget slo inn på høsten 1940 ved å desavuere Kongen, hvis den var ført fram ikke bare ville splittet hjemmefront og utefront, men gjort en hver samlet innsats her hjemme umulig - med konsekvenser så skjebnesvangre at det er vanskelig å overskue dem. Statsministeren har neppe rett i at det norske folk igjen vil regne disse menn eller deres varmenn som bærere av folkevilljen. - Nettopp dette problemet - hvordan en skal sikre at folkevilljen kommer til uttrykk i landets styre før det ennå kan bli holdt regulære valg - er det som har ført til ~~præ~~ konflikterne i Belgia og Hellas. I Frankrike er spørsmålet løst ved at ukompromitterte folkeresponenter fra før krigen sammen med de forskjellige motstandsgruppens egne, valte representanter danner en provisorisk rådgivende forsamling med motstandsgruppens folk i majoritet, mens den egentlige myndigheten er samlet i en provisorisk regjering. Hvis medlemmer alle har spilt en anerkjent ~~rolle~~ rolle i kampen, og hvis sjef de Gaulle, er selve symbolet på det franske folks motstandsvilje. I Nederland og Tsjekkoslovakia, der motstandsbevegelsen som hos oss - for å bruke Kongens ord - "har gjort seg selv, akkurat som visen" (og denne visen har gjort seg sjøl, for den kom akende på ei fjell), vil det etter erklæringer fra den nederlandske, og den tsjekkosllovakiske regjering bli holdt lokale provisoriske valg straks etter frigjøringen. Ingen av disse regjeringene regner med at de har noen folkeforsamling å innkalle, da valgene - også som hos oss - er av for gammel dato til å være representative, og de vil - slik som vår egen regjering har erklært - straks stille sine plasser til disposisjon. - Statsministeren mener tydeligvis at provisoriske valg ikke er gjennomførbare hos oss, for han kommer overhode ikke inn på denne løsningen av problemet. Derimot hevder han - støttet av Hambro - at folk som har vært hjemme under krigen og kjenner forholdene, bør overta straks Norge etter frigjøring. - Hvor ugjennomsliktige forholdene på hjemmefronten er, er det kanskje vanskelig for dem ute å forstå. Enigheten og den anerkjente disiplin er og har hele tiden vært diktret av nødvendigheten i kampens forskjellige faser, og vil uten tvil bestå helt til krigen er slutt. Hvem som opprinnelig har tatt initiativet i de forskjellige spørsmål, vet folk selvsagt ikke, og ingen har ~~noe~~ noe til personlig å gjøre seg gjeldende. Parolene blir anerkjent og fulgt som de uttrykk for folkets egen vilje de til en hver tid har vært i denne samptiden, men om vi av den grunn vil anerkjenne de anonyme menn bak parolene som ledere av det byggende arbeidet i fremtid, er et annet spørsmål - et spørsmål som det norske folk etter hva det framgår av statsministerens redegjøring ikke skal få høve til å ta stilling til. På et så avgjørende punkt å hindre en eventuell opposisjon i å gi seg direkte uttrykk - med de skjebnesvangre konsekvenser vi nå vet det kan få hvis uheldet er ute - kan kanskje bli vanskelig. - For å sikre den ro og orden som er nødvendig for å nå det mål vi her hjemme ikke har grunn til å tro at noen innen våre rekker kan tenkes å motarbeide - gjenoppbyggingen av Norge på kortest mulig tid - bør, så vidt vi kan skjønne, regjeringen Nygårds vold bli stående til regulære eller provisoriske valg er holdt. Enigheten på utefront og hjemmefront har tydelig vist at det mandat regjeringen fikk 5 april 1940 er anerkjent av alle. Ifølge dette mandat skal regjeringen ikke bare føre krigen til ende, men også vareta rikets interesser og opprettholde Norges suverenitet. For de to siste punktenes gjennomføring kan vi vanskelig være enige i at mandatet er utløpet straks krigen er endt og frigjøringen av Norge fullført. Både statsministeren og de to andre hovedtalere i helgen har presisert at den vanskeligste tiden for Norge blir nettopp overgangstiden, før vi - som statsministeren sier - er fullt og helt herrer i vårt eget hus. De problemene som melder seg i den perioden, burde den regjeringen som i nesten 5 år har oppholdt seg i London, være best kvalifisert til å løse. Hvor langt regjeringens myndighetsområde i overgangstiden vil strekke seg, er et juridisk spørsmål som bør klarlegges snarest mulig. - Under de forutsetninger er det tenkelig at de ukompromitterte stortingsmenn - eventuelt varmenn - av 1936 kan bli anerkjent av det norske folk, ikke som beslutningsdyktig storting, men som en rådgivende forsamling, supplert av flest mulige aktive representanter for hjemmefrontens forskjellige organer. På den måten vil regjeringen få det nødvendige forum for redegjøring, og det norske folk vil gjennom debattene få høve til både å følge regjeringens politikk og lære å kjenne den man man så snart de tekniske forholdene gjør det mulig, kommer til å gå til valg på. - Den innvending regjeringen reiser mot seg selv - at den i 5 år har vært ute av kontakt med folkevilljen og ikke kjenner forholdene som de er hjemme nå, kommer noe overraskende på oss som i disse 5 årene har ment at samhörigheten mellom utefront og hjemmefront nettopp bygger på denne kontakten, og at regjeringen gjennom stadige rapporter har hatt høve til å danne seg et minst like godt bilde av forholdene i alle deler av landet som noen her hjemme. - - - Vi har gitt disse spørsmålene en så bred plass - -

til fortrensning for nyhetsstoffet, noe vi håper vi snart kan gjøre godt igjen - fordi vi mener at det er av største betydning for stabiliteten at problemstillingen så langt som mulig er på det klare og de forskjellige faktorer på forhånd overveid kaldt og rolig, slik at når tiden kommer ikke blir hæilet på impuls. Det kan kanskje bli sure økter å spise for noen hver. La oss alt nå bestemme oss til å vise selvbeherskelse og se på andres meninger med den respekt og vilje til forståelse som er andens i de demokrati vi kjemper for. (Den konf.)

DEN DANSKE HJEMMEFRONTEN fikk nyttarskved i en hilson fra Churchill til Det danske frihetsråd varm anerkjennelse for sin militære innsats. En dansk BBC-kommentator understreker at Churchill nettopp var kommet hjem fra Hellas, og at denne hans første hilson til den danske hjemmefront på dette tidspunkt er et bevis ikke bare på at han regner Danmarks militære innsats i klasse med de andre alliertes, men også på at han - når det gjelder etterkrigstidens problemer - har tillit til den danske hjemmefronts common sense (sunde fornuft). - En fri dansk avis påpekte nylig at Danmark etter krigen ikke kunne gjøre regning med å beholde full militær suverenitet - "men da andre har bøyd seg på dette punkt, må Danmark også kunne gjøre det." - Antydninger i russisk presse om at en viss splittelse er til stede mellom det danske frihetsråd og det danske råd i London, er blitt kraftig tilbakevist.

OSBORNE, DEN NYUTNEVNTEN AMERIKANSKE AMBASSADØR hos den norske regjering, 1. nye nyttårsdag (over ABC, den amerikanske radiostasjon i Europa): "Norske folk! Jeg har den ære å sende dere denne hilson på vegne av De forente Staters regjering og 220 mill. amerikanere. 20/12 hadde jeg det priv. legium å levere mine ærverdige brev til H.M. Kong Håkon. President Roosevelt har den største personlige interesse for Norge, og det er ham meget om å gjøre å opprettholde vennskapet mellom De forente Staters regjering og Norges regjering. Det er min oppgave å sikre samarbeidet mellom våre to regjeringer og våre to folk i den siste fase av frigjøringen fra den onde mann som tok makten i Norge i april 1940. Det var en ulykkesdag for Norge og for hele verden. Men det har ledet til en ny forståelse i De forente Stater for det norske folks mot, kvalitet og karakter. De forente Stater har med beundring fulgt den strålende, men ulike kamp i mai, juni og juli, 1940- og ikke mindre i de fryktelige år siden. Jeg tror ikke det amerikanske folks følelser overfor det norske kan finne bedre uttrykk enn i Roosevelts ord: "Er det noen som ennå undres på hvorfor denne krigen blir utkjempet - se på Norge! Er det noen som tviler på den illusion at krigen kunne vært unngått - se på Norge! Er det noen som tviler på demokratiens vilje til seir, sier jeg igjen - se på Norge! Norge som er overvunnet, men uovervinnelig!" - Denne ånd vil lede meg i mitt arbeid for å hjelpe Norge, dets regjering og folk - ikke bare i de måneder som ennå står igjen til landets undertrykkere er beseiret, men også med løsningen av de mange vanskelige problemene som perioden etter frigjøringen sikkert vil føre med seg. - Det var den største dag i mitt liv da Roosevelt utnevnte meg til De forente Staters ambassadør hos den norske regjering i denne perioden. Jeg kan forsikre at jeg representerer alle mine landsmenn når jeg sier at De forente Staters respekt og beundring for det norske folk aldri har vært større enn 1/1 1945." (Osborne er 52 år gammel og var da han ble utnevnt til ambassadør stedfortræder for generaldirektøren i UNNRA+)

FORSVARSMINISTER OSCAR TERP som nylig kom til Stockholm for å konferere med norske og svenske myndigheter - til Svenska Dagbladet: "Det episke usannsynlig at jeg kommer til å følge de første kontingenter norske polititropper til Nord-Norge over nyttår. - Pressabteilung har sendt ut en "melding fra et svensk pressebyrå" og at nordmenn i Østfinnmark må holde seg til tjenestet i den røde hær, og at det hersker bestyrrelse i norske kretser i Sverige. Telegrammer svindel fra ende til annen. I Sverige kjente man ikke noe til det før Pressabteilung sendte det ut, som et nytt ledd i løgnpropagandaen mot våre russiske allierte. Gang på gang er det fremlagt bevis for at russerne opptre fullstendig korrekt på norsk territorium. De nordmenn som blir innkalt til militærtjeneste i Finnmark, skal bli innkalt av norske myndigheter og står under helt norsk befal.

VESTFRONTEN: Den 1. am. arme åpnet igår et angrep på nordflanken av det tyske framspringet i Belgia. Nærmere detaljer foreligger ikke. På sydflanken har gen. Pattons 3. arme trass i dårlig vær og økt tysk motstand utvidet Bastogne-kilen og står nå på en 15 km. front 8 km. fra det viktige veiknutepunktet Houffalize som ble kraftig angrepet fra luften tirsdag. Tyskerne har ført fram forsterkninger, 8 div. - av dem 4 panserdiv. - 1/3 av de samlede tyske styrker i framspringet skal være konsentrert i Bastogne-området, der amerikanerne i nordøst står langs 8 km. av jernbanen til St. Vith. - Med veiknutepunktene Bastogne, Hotton og La Roche kontrollerer de allierte alle hovedveiene i framspringet, og tyskerne kan bare bruke biveiene til å få fram de infanteriforsterkningene de nå setter inn til erstatsning for panserstyrkene, som de fra alle kanter trekker ut av framspringet - en valig tysk taktikk foran forskansing av stilling ene. - Ved Morschauer er flere tyske fallskjermagenter arrestert - 27 bare 23/12 - på grunnlag av opplysninger tyske sivile har gitt. - Lenger syd har den 3. am. arme vunnet tilbake tapt terrang ved Vølkingen, mellom Saarbrücken og Saarlautern, der tyskerne har forsøkt å utvide brohødet på sydbredden av Saar. Men sydøstover fortsetter tyskenes press. Øst for Saargemünd har de allierte trukket seg tilbake over elven Bliess og evakuert det 10x5 km. brofestet på tysk område. Øst for Bitch, er tyskerne har brutt inn i de alliertes linjer, er kampen flytende. Enda lenger øst har amerikanerne trukket seg tilbake fra en 30 km. stripe tysk jord på grensen Alsace/Pfalz. Nye stillinger er inntatt syd for elven Lauter. - **ELYKRIGEN:** På 14 døgner har allierte fly med ubetydelige tap kastet 60 000 tonn bomber mot Tyskland over 4 000 tonn i døgnet.

ØSTFRONTEN: Russerne holder nå 3/4 av Budapest, som blir lagt i ruiner under et slag som i heftighet bare kan sammenlignes med kampen om Stalingrad. De 2 mil. sivile som er igjen i byen, holder til i kjellerne. De får utlevert et par stykker brød av og til. Vann og elektrisitet fins ikke. En del ar reddet seg over til russerne, men resten står overfor den visse død.